

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
BRNO

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1989

BRNO 1993

V jarních měsících roku 1989 byly opakovaně prováděny povrchové sběry na nalezišti v trati Nikidorf, které bylo objeveno v roce 1988 (Unger, 1990). Podářilo se získat ojedinělé keramické zlomky, které dokládají osídlení lokality již v době laténské; častěji se však vyskytly fragmenty nádob keramiky pražského typu, které svědčí o osídlení v časně slovanském období. Jen nepoččetně jsou zastoupeny střepy ze střední a mladší doby hradištní. Podstatnou část keramického materiálu je možno zařadit do období od první poloviny 13. (od pozdní doby hradištní) do přelomu 14. a 15. století. Tyto nálezy lze pravděpodobně spojovat se zaniklou vsí Nikidorf, jejíž založení v první polovině 13. století dokazuje keramika vyrobená z materiálu s příměsí tuhy a zdobená radélkovou výzdobou. Keramika z druhé poloviny 13. a ze 14. století je reprezentována zlomky hrnců, plochých i zvonovitých pokliček, mis, džbánů, naběraček, konvic, pohárů a zásobnic. Keramika byla vyráběna z těsta, které obsahovalo často slídu a pouze u zásobnic i tuhu. Některé nádoby byly zdobeny žlábkami, rýhami a vlnicemi, jiné radélkem nebo protlačovanými vypnulínami. Ucha džbánů bývala opatřena záseky, které neměly jen funkci výzdobnou, ale umožňovaly vypálení silnějšího kousku keramické hlíny. Okraj jednoho hrnce nesl kolek.

Ostatní nálezy, např. zlomek mazanice s otisky prutů o průměru 6 a 14 mm, zlomek mazanice s otisky prutů o průměru 6 a 14 mm, zlomek pískovcového brousku a savorového žernovu i železné předměty, zastoupené čepelí nože a zlomky podkov nelze přesněji datovat.

L i t e r a t u r a :

Unger, J. 1991: Lokalizace zaniklé vsi Nikidorf u Podivína (okr. Břeclav), PV 1988, Brno 1990, ..

O b e r f l ä c h e n s a m m l u n g e n i m R a u m e d e r D o r f w ü s t u n g N i k i d o r f b e i P o d i v í n (B e z . B ř e c l a v) . Die wiederholten Oberflächen_sammlungen auf der Lokalität Nikidorf (Unger 1990) erbrachten weitere Belege über den Verlauf ihrer Besiedlung. Neben wenigen Bruchstücken latènezeitlicher Keramik stammen die übrigen keramischen Funde aus dem frühslawischen Zeitabschnitt, aus der mittleren und jüngeren Burgwallzeit und aus dem hohen Mittelalter. Ihren wesentlichen Teil kann man dabei in den Abschnitt von der 1. Hälfte des 13. Jh. bis in die Wende des 14. und 15. Jh. legen; als wahrscheinlich ist ihr Zusammenhang mit der Existenz der Dörfwüstung Nikidorf. Die vereinzelt nichtkeramischen Funde gewähren keine Möglichkeit einer präziseren zeitlichen Einreihung.

PRŮZKUMY PRACOVNÍKŮ MUZEA VYŠKOVSKA A ARCHEOLOGICKÉHO ÚSTAVU ČSAV NA ÚZEMÍ OKRESU VYŠKOV

Anna R u m i a n o v á , Muzeum Vyškovska, Ondrej Š e d o , AÚ ČSAV Brno

Ornovice - Budonická louka

Plocha sídliště známého ze sběrů M. Daňka z Ornovic byla porušena rozsáhlými výkopy a přesuny zeminy při obnově zanešených drenáží. Kromě materiálu sesbíraného ve vyházené hlíně byla ovzorkována na několika místech nevýrazná kulturní vrstva a značně poškozené zbytky zahloubených objektů (kultura s moravskou malo-

vanou keramikou, doba hradištní, středověk).

Větší množství materiálu bylo získáno ze dvou jam a hliníku (?) kultury s moravskou malovanou keramikou. Dále byla prokopána část pece se dnem vyloženým kameny. Keramiku z její výplně můžeme datovat do 13.-14. století.

Drnovice - vrch Kolomazná (kóta 394)

M. Daněk z Drnovic zde objevil kusy mazanice a nevýrazné halštatské střeby. Lokalita leží na jižní straně temene kopce kuželovitého tvaru, ze tří stran je chráněna strmými svahy, stopy fortifikace nejsou patrné.

Drnovice - Končiny

Mimořádně hluboká orba na návrší zvaném Končiny sz. od Drnovic porušila několik objektů, o jejichž záchranu se zasloužil M. Daněk. Na nejvyšším bodě byla zjištěna destrukce pece. V kulturní vrstvě pod ornici se objevilo velké množství mazanice a mazanicových bloků. Nepočtené fragmenty keramiky můžeme zařadit do druhého stupně kultury s moravskou malovanou keramikou.

Na mírném svahu byl zachycen orbou značně poškozený kostrový hrob, zahluobený mělce v obdélné prohlubni modelované v měkkém pískovcovém podloží. Špatně zachovaná kostra byla uložena na boku ve skrčené poloze. V zásypu se nenacházely žádné hrobové přídavky. Kousky mazanice a drobné střeby kultury s moravskou malovanou keramikou odpovídají obsahu kulturní vrstvy, která v těchto místech byla v době výkopu jámy pro pohřeb. Vzhledem k umístění v terénu je možné předpokládat, že hrob patřil kultuře se šňůrovou keramikou.

Další sídlištní objekt, nalezený na okraji polohy Končiny, sestával z obdélné mělce zahluobené části s rovným dnem a z jámy s kruhovým půdorysem. Z výplně byly vyzvednuty fragmenty keramiky z doby halštatské, přesleny a železný nůž.

Hlubočany

Na pravém břehu potoka Bohda, asi 50 metrů od zástavby Hlubočan, byl nalezen zahluobený objekt, který poškodila orba. V tmavé výplni se nacházely střeby datovatelné do 11. - 13. století.

Asi kilometr dál po proudu potoka byly na svahu s jihozápadní orientací zjištěny jednotlivé orbou poškozené objekty - pravděpodobně zásobnicové jámy. Keramický materiál z jejich zásypu patří do doby bronzové, bližší kulturní určení není možné. Část objektů lze ztotožnit s tmavými skvrnami, které zjistil ing. M. Bálek při leteckém snímkování.

Ježkovice

Díky pomoci pana M. Hynšta, spolupracovníka muzea, byla pro sbírky Muzea Vyškovska získána bronzová sekera s lištovitým schůlkem, nalezená před lety v intravilánu Ježkovic. Předmět spolu s nedochovanými střeby je stopou osídlení z konce střední nebo začátku mladší doby bronzové ve vysoko položené oblasti (nadmořská výška 400 metrů), která leží mimo území s intenzivním zemědělským osídlením.

Kloboučky - Půllány za brankou

Ve spodní části mírného svahu, sklánějícího se k severovýchodu, byl sběrem získán střeby kultury s lineární keramikou, škrabadélko na čepeli a rohovcové jádro, dále fragmenty keramiky z období mladého bronzu a halštatu.

Radslavice

Na strážím, k jihozápadu skloněním svahu, který se zvedá nad levým břehem Marchanického potoka poblíž jeho soutoku s potůčkem přitékajícím od Radslavic, byly

sesbírány střeby z doby halštatské. Stopou staršího osídlení (neolit) jsou broušené kamenné nástroje zjištěné na stejné ploše.

Jižně od soutoku zmíněných potoků byly při průzkumu sesbírány střeby datovatelné do doby laténské. Nálezy indikují sídliště, které se rozkládalo v délce asi 100 metrů v inundaci a na úpatí svahů skloněných k jihu a západu. Stopy osídlení jsou známy z minulých let také z pravého břehu Marchanického potoka.

Rostěnice

Na levém břehu potoka Bohda, asi 1 km východně od intravilánu obce, byly na povláceném poli zjištěny stopy osídlení (drobné střeby a plochy s rozptýlenými zlomky mazanice). Nevýrazný keramický materiál můžeme datovat do doby bronzové. Místa s nálezy přibližně odpovídala tmavějším skvrnám na fotografiích z leteckého snímkování, které v době orby (ještě před vláčením) uskutečnil ing.M.Bálek.

Rostěnice - Zvonovice

Z podnětu ing. M.Bálka byly v terénu identifikovány objekty známé z leteckých fotografií. Na svahu, který klesá západním směrem k rybníku u Zvonovic se v místě shluku několika tmavějších skvrn nacházely početné střeby velatické kultury.

Asi 500 metrů západně od rybníka byl na svahu na pravém břehu občasné vodoteče zjištěn v místě tmavé skvrny zahroubený objekt. V malé zjišťovací sondě byla nalezena hrudka strusky a střeby velatické kultury.

Vyškov

Při průzkumu na pravém břehu řeky Hané, zhruba naproti arcálu koupaliště v Marchanicích byly na vysoké terase nalezeny fragmenty laténské keramiky. Stopy osídlení bylo možné sledovat v úseku dlouhém asi 80 metrů.

Vyškov - sídliště Víta Nejedlého

Na pozemku základní školy a na poli k němu přilhlém našli žáci základní školy fragmenty keramiky kultury slezské. Sídliště se nachází na začátku táhlého návrší, exponovaného k jihu.

U n t e r s u c h u n g e n d e r M i t a r b e i t e r d e s " M u - z e u m V y š k o v s k a " u n d d e s A Ú Č S A V B r n o a u f d e m G e b i e t d e s B e z i r k e s V y š k o v . B e i k l e i n e r e n R e t t u n g s g r a b u n g e n u n d U n t e r s u c h u n g e n (t e i l w e i s e d i e E r g e b n i s s e d e r L u f t b i l d a u f n a h m e n v o n M . B á l e k v o m A Ú Č S A V i n B r n o b e g l a u b i g e n d) w u r d e n v e r f o l g t : L o k a l i t ä t e n i n D r n o v i c e (i n e i n i g e n L a g e n S i e d l u n g s o b j e k t e d e r K u l t u r m i t M B K , a u s d e r H a l l s t a t t - , B u r g w a l l z e i t u n d a u s d e m M i t t e l a l t e r) , i n K l o b o u č k y (S i e d l u n g m i t L i n e a r k e r a m i k , j ü n g e r e B r o n z e z e i t , H a l l s t a t t z e i t) , i n R a d s l a v i c e (S i e d l u n g e n a u s d e m N e o l i t h i k u m u n d a u s d e r H a l l s t a t t z e i t) , i n R o s t ě n i c e (S i e d l u n g a u s d e r B r o n z e z e i t) , i n R o s t ě n i c e - Z v o n o v i c e (z w e i G r u p p e n v o n O b j e k t e n d e r V e l a t i c e r K u l t u r) u n d i n V y š k o v (l a t ě n e z e i t l i c h e S i e d l u n g u n d S i e d l u n g d e r s c h l e s i s c h e n K u l t u r) . A u s e i n e r P r i v a t s a m m l u n g w u r d e f ü r d i e M u s e u m s s a m m l u n g e n e i n e B r o n z e a x t m i t l e i s t e n f ö r m i g e m A b s a t z a u s d e m E n d e d e r m i t t l e r e n o d e r a u s d e m B e g i n n d e r j ü n g e r e n B r o n z e z e i t g e w o n n e n , d i e m a n b e i J e ž k o v i c e g e f u n d e n h a t .

PREHLED VÝZKUMŮ 1989

BRNO 1993

- Vydává: Archeologický ústav AV ČR, Brno, Koliště 17/19
- Odpovědný redaktor: Dr. J. Tejral
- Redaktoři: Dr. Z. Himmelová, Dr. J. Stuchliková
- Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá
- Kresby: A. Krechlerová
- Titulní list: nákončí v anglokarolinském stylu z Brna-Líšně, měř. 2 : 1
- Tisk: Tiskárna Gloria, Rosice u Brna
- Evidenční číslo: ÚVTEI - 73332
- Náklad: 450 ks — neprodejné
- Vydáno jako rukopis